Slik leser du kommuneregnskapet

En praktisk oversikt for folkevalgte, tillitsvalgte, administrative ledere og andre som ikke jobber med regnskap til daglig

Kort fortalt: Årsregnskapet viser hva kommunen faktisk fikk inn, hva pengene ble brukt til, om bevilgningene ble holdt, og hvor robust økonomien er ved utgangen av året.

Formålet med dette notatet er å gjøre kommunenes regnskaper lettere å forstå for folkevalgte, tillitsvalgte og andre brukere. Notatet forklarer sentrale begreper og trekker fram viktige forhold å være oppmerksom på. I notatet brukes en del tall for å illustrere og forklare tallene.

Start her: Noen tall som gir et raskt overblikk

Sentrale nøkkeltall i kommuneregnskapet	Regnskapet viser	% av driftsinntekter	Hva tallet sier
Netto driftsresultat	67,074 mill. kr	9,1 %	Hvor mye av driftsinntektene som er igjen etter at årets drift er dekket.
Disposisjonsfond	181,783 mill. kr	24,5 %	Oppsparte midler til finansiering av fremtidige utgifter.
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	1 289,254 mill. kr	174, 0 %	Gjeld før fradrag for utlån og ubrukte lånemidler.
Arbeidskapital eks. premieavvik	220,238 mill. kr		Et mål på kortsiktig betalingsevne, korrigert for premieavvik.

Tallene må alltid vurderes sammen med kommunens egne finansielle måltall, utviklingen over flere år og forklaringene i årsberetningen og notene.

En enkel leserekkefølge

1. Se på netto driftsresultat: Er driftsresultatet positivt, og er resultatet i tråd med kommunens måltall?
2. Sammenlign regnskap med regulert budsjett: Hvor er de største avvikene, og er de varige eller midlertidige?
3. Se hvordan resultatet er disponert: Er fondene styrket eller brukt opp?
4. Se på investeringene og gjelden: Er prosjektene gjennomført, og er lånebelastningen håndterbar?
5. Se på balanseregnskapet og likviditeten: Hvor stor er gjelden og har kommunen buffere og betalingsevne?

Før du leser tallene

Regnskapet er et styringsdokument

Kommunestyret vedtar årsbudsjettet og bevilger penger til bestemte formål. Årsregnskapet viser hva som faktisk skjedde. Derfor er ett av de viktigste spørsmålene om administrasjonen har holdt seg innenfor de politisk vedtatte rammene.

Kommuneloven krever at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. I praksis betyr det at dagens tjenester som hovedregel bør finansieres av dagens inntekter, og at framtidige innbyggere ikke skal overta en stor regning på grunn av merforbruk.

Hva kjennetegner en robust kommuneøkonomi?

- Driftsutgiftene er over tid ikke høyere enn driftsinntektene.
- Netto driftsresultat gir rom for egenfinansiering av investeringer og oppbygging av reserver.
- Disposisjonsfondet er stort nok til å håndtere uforutsette utgifter og inntektssvikt.
- Gjeldsnivået er slik at renter og avdrag kan betales uten å fortrenge tjenestene urimelig.

Kommunestyret skal vedta finansielle måltall. Det er vanlig at kommunene har måltall for netto driftsresultat, disposisjonsfond og gjeld. Det finnes ikke ett riktig nivå som passer alle kommuner; måltallene må tilpasses blant annet investeringsbehov, inntektsrisiko og gjeldsbelastning.

Dette bør du sammenligne

Kolonne	Hva den viser	Spørsmål å stille
Regnskap	Det som faktisk skjedde i året.	Hva forklarer resultatet?
Regulert budsjett	Siste vedtatte budsjett etter endringer gjennom året.	Ble de sist vedtatte rammene fulgt? Ved avvik, hvorfor ikke?
Opprinnelig budsjett	Budsjettet ved inngangen til året.	Hvor mye ble planene endret underveis, og hvorfor?
Regnskap året før	Sammenligningsgrunnlag for utviklingen.	Er endringen varig, tilfeldig eller en engangshendelse?

Slik leser du fortegnene

I mange kommuneregnskap vises inntekter og positive resultater med minusfortegn, slik det er gjort i dette notatet. Derfor betyr et netto driftsresultat på -67 mill. kroner at kommunen faktisk hadde et positivt netto driftsresultat på 67 mill. kroner.

Sjekk alltid fortegnspraksisen i regnskapet du leser. Enkelte kommuner presenterer tallene på en annen måte.

Hva består regnskapet av?

Det kommunale regnskapet består av et driftsregnskap, et investeringsregnskap og en balanse. Driftsregnskapet består av årets inntekter og utgifter knyttet til den løpende virksomheten.

Investeringsregnskapet viser årets investeringer i bygninger, maskiner, utstyr med videre og hvordan disse er finansiert. Balansen er en økonomisk status ved årsskiftet.

I regnskapsoppstillingene henvises til tilleggsopplysninger, kalt noter. Disse opplysningene er en del av regnskapet og forklarer og utdyper tallene i regnskapsoppstillingene. Notene bør spesielt leses når en post er stor, har endret seg mye eller er vanskelig å forstå.

Hvilket regnskap ser du på?

Kommunen utarbeider regnskap for kommunekassen. Kommunale foretak og visse interkommunale samarbeid har egne regnskaper. Det konsoliderte årsregnskapet slår disse sammen og viser kommunen som én økonomisk enhet.

Driftsregnskapet

> **Hovedspørsmålet:**
>
> Er den løpende driften bærekraftig, og ble kommunestyrets bevilgninger holdt?

Driftsregnskapet består av to hovedoversikter:

- Bevilgningsoversikt drift - viser politiske rammer og budsjettkontroll.
- Økonomisk oversikt etter art - viser hvilke typer inntekter og utgifter kommunen har hatt.

Bevilgningsoversikt drift

Denne oversikten svarer særlig på om den samlede driften og de enkelte tjenesteområdene holdt seg innenfor budsjettet. Netto driftsresultat er en sentral resultatstørrelse i kommuneregnskapet. Start med netto driftsresultat og sum bevilgninger drift, netto.

Tabell 1. Netto driftsresultat. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Netto driftsresultat	**-67 074**	**-46 938**	**450**	**16 071**

> **Dette ser vi:** Resultatet var positivt med 67,074 mill. kroner. Det er 20,136 mill. kroner bedre enn regulert budsjett og 83,145 mill. kroner bedre enn i 2023. Målt mot driftsinntektene økte resultatet fra -2,6 % til 9,1 %.

Opprinnelig budsjett viste et negativt netto driftsresultat på 0,450 mill. kroner. Forskjellen til regulert budsjett viser at kommunestyret endret planen betydelig i løpet av året. Les årsberetningen og budsjettvedtakene for å finne forklaringen.

Tabell 2. Sum bevilgninger drift, netto. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Sum bevilgninger drift, netto	**439 949**	**452 753**	**440 815**	**426 515**

> **Dette ser vi:** Tjenesteområdene brukte samlet 12,804 mill. kroner mindre enn regulert budsjett. Det betyr at kommunen samlet holdt rammen, men ikke nødvendigvis at hvert tjenesteområde gjorde det.

Posten «Sum bevilgninger drift, netto» viser hvor mye som totalt sett er anvendt på de ulike budsjettområdene i kommunen, fratrukket tilhørende inntekter. Del 2 av bevilgningsoversikten, som ikke er vist her, viser regnskap og budsjett for hvert budsjettområde. Del 2 er en spesifisering av posten «Sum bevilgninger drift, netto». Se særlig etter store avvik, gjentatte overskridelser og mindreforbruk som skyldes utsatte tiltak eller ubesatte stillinger.

Økonomisk oversikt etter art

Denne oversikten viser hva inntektene og utgiftene består av, det vil si hvilke typer (arter av) inntekter og utgifter kommunen har hatt. Brutto driftsresultat viser driften før netto finansutgifter. Netto driftsresultat regnes som den viktigste resultatstørrelsen og viser resultatet etter renter, avdrag og andre finansposter. Avskrivningene vises i regnskapet, men tilbakeføres før netto driftsresultat beregnes. Det er avdragene, ikke avskrivningene, som belaster netto driftsresultat.

Tabell 3. Fra brutto til netto driftsresultat. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Brutto driftsresultat	**-96 727**	**-80 524**	**-60 032**	**-3 926**
Avdrag på lån (inngår i finanspostene)	45 983	46 000	76 160	43 723
Netto finansutgifter	74 014	77 957	105 915	61 383
Motpost avskrivninger	-44 361	-44 371	-45 433	-41 386
Netto driftsresultat	**-67 074**	**-46 938**	**450**	**16 071**

> **Dette ser vi:** Netto finansutgifter er 74,014 mill. kroner. Avdragene utgjør 45,983 mill. kroner; resten er nettoeffekten av blant annet renter og andre finansposter.

Kommunen skal minst betale et lovbestemt minimumsavdrag. Avdragene skal minst stå i forhold til avskrivningene og den andelen av investeringene (anleggsmidlene) som er finansiert med lån. Den konkrete beregningen av hva som er minimumsavdraget skal opplyses om i regnskapsnoten om avdrag.

Hvordan ble resultatet brukt?

Driftsregnskapet skal avsluttes i tråd med det som er planlagt i kommunens budsjett og bestemmelser i budsjett- og regnskapsforskriften. Et positivt netto driftsresultat skal disponeres ved årsavslutningen. Når regnskapet avsluttes, må kommunen først avsette midler som er bundet til bestemte formål. Det som står igjen, skal brukes til å dekke inn eventuelt tidligere merforbruk. Resten kan benyttes til å, finansiere investeringer eller avsettes til disposisjonsfond. Et negativt resultat må finansieres. Dette betyr at det endelige resultatet («bunnlinjen») i driftsregnskapet alltid vil være null, eller negativt når det endelige

regnskapet viser et merforbruk. Oversikten nedenfor viser hvordan resultatet på 67,074 mill. kroner ble disponert.

Tabell 4. Disponering av netto driftsresultat. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Netto driftsresultat	**-67 074**	**-46 938**	**450**	**16 071**
Overføring til investering	120	120	0	1 295
Avsetning til bundne driftsfond	5 662	0	0	3 072
Bruk av bundne driftsfond	-3 704	0	0	-5 012
Avsetning til disposisjonsfond	64 997	56 818	10 000	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-10 000	-10 450	-15 426
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponering/dekning	**67 074**	**46 938**	**-450**	**-16 071**
Fremført merforbruk	**0**	**0**	**0**	**0**

Dette ser vi: Av det positive driftsresultatet på 67,074 mill. kroner ble netto 1,958 mill. kroner (5,662 minus 3,704 mill. kroner) avsatt til bundne driftsfond. Til disposisjonsfond ble det avsatt 64,997 mill. kroner, som utgjør 18,179 mill. kroner mer enn budsjettert avsetning på 46,818 mill. kr. Regnskapet ble avsluttet uten merforbruk til senere inndekning.

Bundne fond gjelder midler som bare kan brukes til bestemte formål, for eksempel øremerkede tilskudd eller selvkostområder. Slike avsetninger og bruk følger den faktiske aktiviteten og kan derfor avvike fra budsjettet. Se oversikten over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for nærmere forklaring.

Noen spørsmål å tenke over når du leser driftsregnskapet

- Er netto driftsresultat bedre eller dårligere enn kommunens måltall?
- Hva forklarer at netto driftsresultat ble bedre eller dårligere enn regulert budsjett?
- Hvilke tjenesteområder har de største avvikene, og hva skyldes de?
- Er budsjettavvikene gjentakende?
- Er resultatet påvirket av engangsinntekter, utsatte tiltak eller andre forhold som ikke fortsetter neste år?

Investeringsregnskapet

Hovedspørsmålet:

Ble investeringene gjennomført som vedtatt, og hvordan ble de finansiert?

Investeringsregnskapet gjelder investeringer og finansieringen av dem. Bevilgningsoversikten viser både samlet nivå og, i en egen spesifikasjon, enkeltprosjekter eller investeringsområder.

Høy investeringsaktivitet gir ikke nødvendigvis høyere kostnader samme år, men fører ofte til økt lånegjeld og høyere renter og avdrag i kommende år.

Investeringsutgifter og -inntekter

Tabell 5. Hovedposter i investeringsregnskapet. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Sum investeringsutgifter	**165 551**	**174 703**	**103 613**	**169 121**
Sum investeringsinntekter	-166 072	-175 308	-98 613	-175 644
Netto utgifter videreutlån	2 479	4 445	5 000	-6 089

Dette ser vi: Investeringsutgiftene ble 165,551 mill. kroner, 9,152 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Samtidig var regulert budsjett 71,090 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett. Det bør forklares hvilke prosjekter som ble endret, utsatt eller forskjøvet.

Investeringsinntektene omfatter blant annet salg, tilskudd, merverdiavgiftskompensasjon og bruk av lån. Netto utgifter til videreutlån gjelder i kommunene hovedsakelig startlån gjennom Husbanken.

Avslutning og finansiering

Investeringsregnskapet skal avsluttes i tråd med det som er planlagt i kommunens budsjett og bestemmelser i budsjett- og regnskapsforskriften. Reglene innebærer at investeringsregnskapet alltid gjøres opp i null eller med et udekket beløp som må dekkes inn neste år. Oversikten nedenfor viser hvordan finansieringsbehovet på 1,958 mill. kroner ble finansiert.

Tabell 6. Finansiering ved avslutning av investeringsregnskapet. Tall i 1 000 kroner

Post	Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Overføring fra drift	-120	-120	0	-1 295
Avsetning til bundne investeringsfond	5 009	0	0	5 037
Bruk av bundne investeringsfond	-7 572	-4 445	0	-81
Avsetning til ubundet investeringsfond	724	724	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	8 951
Sum overføring og netto avsetninger	**-1 958**	**-3 841**	**0**	**12 612**
Fremført udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**

Dette ser vi: Nettoen av investeringsutgifter, investeringsinntekter, herunder bruk av lån, og videreutlån (se tabell 5) ga et finansieringsbehov på 1,958 mill. kroner (165,551 - 166,072 + 2,479 mill. kroner). Investeringsbehovet er i hovedsak dekket ved bruk av bundet investeringsfond på netto 2,563 mill. kroner, samt en mindre overføring fra driftsregnskapet på 0,120 mill. kroner. Investeringsregnskapet ble avsluttet uten udekket beløp til senere inndekning.

Avsetning til bundne investeringsfond er ofte tilskudd kommunen har mottatt for å finansiere investeringer som ikke er gjennomført ennå. Bruk av bundne investeringsfond er anvendelse av slike midler mottatt tidligere år for å finansiere investeringer gjennomført i år.

Noen spørsmål å tenke over når du leser investeringsregnskapet

- Hvilke prosjekter forklarer avviket mellom regnskap og regulert budsjett?
- Hva er årsaken til overskridelser på investeringsprosjektene?
- Skyldes besparelser reell innsparing eller at prosjekter er utsatt?
- Hvor stor del av investeringene er finansiert med lån, drift og fond?

Balanseregnskapet

Hovedspørsmålet:

Hvor mye eiendeler, gjeld og oppsparte midler (fond) har kommunen ved årsslutt?

Balansen viser kommunens eiendeler og hvordan de er finansiert med egenkapital og gjeld.

Eiendelene består av anleggsmidler og omløpsmidler. Anleggsmidler er blant annet bygg, anlegg og langsiktige finansielle eiendeler. Omløpsmidler er blant annet bankinnskudd og kortsiktige fordringer.

Kommunens gjeld består av kommunens lån som sammen med pensjonsforpliktelser regnes som langsiktig gjeld. I tillegg har kommunen kortsiktig gjeld som består av gjeld til leverandører og andre som skal gjøres opp innen relativt kort tid.

Kommunens oppsparte midler kalles i regnskapet for egenkapital. Disse midlene består av oppsparte reserver avsatt til ulike fond. I tillegg består egenkapitalen av en kapitalkonto som er en teknisk egenkapitalpost og ikke penger kommunestyret kan disponere.

Fond

Kommunens egenkapital består en rekke ulike fond. Fordelingen kommer frem av balanseoppstillingen.

Tabell 7. Fond. Tall i 1 000 kroner

Post	31.12.2024	31.12.2023
Egenkapital, samlet	**-1 020 844**	**-896 477**
Fond knyttet til drift	**-219 385**	**-152 536**
Disposisjonsfond	-181 783	-116 787
Bundne driftsfond	-37 602	-35 750
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
Fond knyttet til investering	**-13 903**	**-15 741**
Ubundet investeringsfond	-1 190	-466
Bundne investeringsfond	-12 713	-15 275
Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0

Dette ser vi: Fri egenkapital i drift tilsvarer her disposisjonsfondet på 181,783 mill. kroner, fordi kommunen ikke har udekket merforbruk. Fondet økte med 64,996 mill. kroner og fra 18,6 % til 24,5 % av driftsinntektene. Investeringsfondene er i hovedsak bundet til bestemte investeringer.

Disposisjonsfond er frie driftsmidler som kommunestyret kan bruke til drift eller investering. Bundne fond kan bare brukes til bestemte formål. Investeringsfond kan bare brukes til investeringsformål.

Langsiktig gjeld

Kommunen kan som hovedregel låne til investeringer i varige driftsmidler og til videreutlån, ikke til ordinær drift. Gjeldsnivået må vurderes sammen med renter, avdrag, investeringsbehov, utlån og ubrukte lånemidler. Pensjonsforpliktelsene er en del av den langsiktige gjelden i balansen, men regnes ikke med ved vurdering av kommunens gjeldsnivå nedenfor.

Tabell 8. Langsiktig gjeld og utlån. Tall i 1 000 kroner

Post	31.12.2024	31.12.2023
Anleggsmidler	**2 720 194**	**2 463 200**
Finansielle anleggsmidler	201 588	177 416
Utlån	95 281	72 509
Langsiktig gjeld	**-2 051 518**	**-1 904 343**
Lån	**-1 289 254**	**-1 207 276**
Gjeld til kredittinstitusjoner	-1 289 254	-1 207 276
Obligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Pensjonsforpliktelse	**-762 264**	**-697 067**

Dette ser vi: Lånegjelden økte med 81,978 mill. kroner til 1 289,254 mill. kroner. Som andel av driftsinntektene falt den likevel fra 191,8 % til 174,0 %. Det tyder på at inntektene økte raskere enn gjelden, men sier ikke alene om gjeldsnivået er komfortabelt.

Ubrukte lånemidler er lån kommunen har tatt opp, men som ikke er brukt til finansiering av investeringer. Ubrukte lånemidler bør undersøkes nærmere. De kan skyldes normal tidsforskyvning, men kan også bety at lån er tatt opp tidlig.

Tabell 9. Ubrukte lånemidler. Tall i 1 000 kroner

Post	31.12.2024	31.12.2023
Ubrukte lånemidler	111 225	161 793

Dette ser vi: Ubrukte lånemidler falt med 50,568 mill. kroner. Det betyr at kommunen brukte deler av tidligere låneopptak til å finansiere årets investeringer.

Noen lån belaster kommunens økonomi mindre enn andre fordi renter og avdrag dekkes av låntakere eller gebyrinntekter. Ulike beregninger av gjeld kan være nyttige, avhengig av hva en ønsker å belyse. Netto lånegjeld trekker fra utlån til andre og ubrukte lånemidler og illustrerer gjeld som kommunen har fra investeringer i egne bygg og anlegg. Renteeksponert gjeld er en beregning av hvor stor del av gjelden som faktisk påvirker kommunens økonomi når rentene går opp eller ned.

Dette ser vi: Når utlån på 95,281 mill. kroner og ubrukte lånemidler på 111,225 mill. kroner trekkes fra lånegjelden, blir netto lånegjeld 1 082,748 mill. kroner, en økning på 109,774 mill. kroner. Målt i prosent av driftsinntektene falt netto lånegjeld fra 154,6 % til 146,1 %. Netto lånegjeld økte prosentvis mer enn samlet lånegjeld, noe som indikerer at en større del av lånegjelden er brukt til investeringer i bygg og anlegg.

Arbeidskapital og likviditet

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Den sier noe om kommunens evne til å betale sine forpliktelser ved forfall. Arbeidskapital og likviditet er ikke det samme, fordi enkelte regnskapsposter ikke er penger. Dersom kommunen selv ikke har tilstrekkelig på konto, kan kommunene benytte likviditetslån eller trekkrettigheter i banken for å dekke midlertidige behov for likviditet.

Tabell 10. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Tall i 1 000 kroner

Post	31.12.2024	31.12.2023
Omløpsmidler	**473 381**	**465 750**
Bankinnskudd og kontanter	299 868	295 534
Kortsiktige fordringer	173 514	170 217
Kundefordringer	12 749	11 885
Andre kortsiktige fordringer	28 835	36 159
Premieavvik	131 930	122 173
Kortsiktig gjeld	**-121 213**	**-128 130**
Leverandørgjeld	-39 717	-42 855
Likviditetslån	0	0
Derivater	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-81 496	-85 276
Premieavvik	0	0

Dette ser vi: Arbeidskapitalen var 352,168 mill. kroner (473,381 - 121,213), en økning på 14,548 mill. kroner. Korrigert for premieavviket på 131,930 mill. kroner var arbeidskapitalen 220,238 mill. kroner, en økning på 4,791 mill. kroner. Denne korrigerte arbeidskapitalen forventes å bli omgjort til kontanter/bankinnskudd i løpet av neste år.

Premieavviket er en beregningsteknisk pensjonspost, ikke likvide midler. Denne posten bør derfor holdes utenom beregning av reell arbeidskapital.

Vurder også utviklingen gjennom året, trekkrettigheter i bank og eventuelle premiefond (en reserve som ligger hos pensjonsleverandøren og kan brukes til å dekke pensjonspremie). En god beholdning ved årsslutt kan skjule perioder med svak likviditet.

Noen spørsmål å tenke over når du leser balansen

- Er disposisjonsfondet stort nok i forhold til kommunens risiko og vedtatte måltall?
- Hvor mye av fondene er bundet eller allerede planlagt brukt?
- Hvordan har netto lånegjeld og renteeksponert gjeld utviklet seg over flere år?
- Hvorfor har kommunen ubrukte lånemidler, og når skal de brukes?
- Er arbeidskapitalen reelt likvid, eller består en stor del av premieavvik og andre ikke-likvide poster?

Slik gjør du en samlet vurdering

Ett godt tall kan ikke oppveie flere svake utviklingstrekk. Bruk denne sjekklisten når årsregnskapet behandles:

- Sammenlign med kommunens egne finansielle måltall.
- Se minst tre til fem år tilbake; ett enkelt år kan være preget av engangseffekter.
- Skill mellom varige forbedringer og midlertidige forhold.
- Koble regnskapstallene til tjenestene: Hva betyr avvikene for kvalitet, kapasitet og framtidige behov?
- Les årsberetningen, revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelse sammen med årsregnskapet.
- Be om forklaring på store budsjettendringer, gjentatte avvik og poster som utvikler seg i feil retning.

Samlet bilde i eksempelet:

Driftsresultatet og disposisjonsfondet er betydelig styrket, og regnskapene er avsluttet uten merforbruk eller udekket beløp. Lånegjelden har økt i kroner, men falt som andel av driftsinntektene. Korrigert arbeidskapital er positiv og litt forbedret. Samtidig bør en undersøke hva som forklarer det sterke driftsresultatet, de store budsjettendringene og nivået på ubrukte lånemidler.

Tre spørsmål du bør stille til årsregnskapet

1) Er driften bærekraftig over tid?
2) Er kommunens økonomi robust nok til å håndtere uforutsette hendelser?
3) Skyver vi regningen over på fremtidige innbyggere?

Begreper i kortform

Begrep	Kort forklaring
Netto driftsresultat	Årets driftsresultat etter netto finansutgifter. Den viktigste resultatindikatoren i kommuneregnskapet.
Disposisjonsfond	Frie, oppsparte driftsmidler som kommunestyret kan bruke senere.
Bundet fond	Midler som etter lov eller avtale bare kan brukes til et bestemt formål.
Merforbruk	Beløp i driftsregnskapet som må dekkes inn i et senere budsjett.
Udekket beløp	Manglende finansiering i investeringsregnskapet som må dekkes senere.
Langsiktig gjeld	Gjeld tatt opp til finansiering av investeringer samt pensjonsforpliktelser. Pensjonsforpliktelser holdes utenom ved vurdering av gjeldsbelastning.
Netto lånegjeld	Lånegjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler.
Arbeidskapital	Omløpsmidler minus kortsiktig gjeld; et mål på kortsiktig betalingsevne.
Premieavvik	Beregningsteknisk pensjonspost som ikke i seg selv er penger på konto.
Konsolidert årsregnskap	Samlet regnskap for kommunekassen, kommunale foretak og visse interkommunale samarbeid.

Kilder og avgrensning

Tallene er hentet fra en faktisk kommune, men er ikke ment som en vurdering av denne kommunen. Beløpene i tabellene er oppgitt i 1 000 kroner.

Notatet gir en innføring og erstatter ikke en konkret vurdering av kommunens fullstendige årsregnskap, noter, årsberetning, budsjettvedtak eller revisors arbeid.

Kilder til videre lesing:

Kommuneloven kapittel 14 - økonomiforvaltning

Budsjett- og regnskapsforskriften

Kommunal- og distriktsdepartementets veileder til budsjett- og regnskapsforskriften

GKRS Foreningen for god kommunal regnskapsskikk – rammeverk og kommunale regnskapsstandarder

Fastsatt av styret i GKRS Foreningen for god kommunal regnskapsskikk 1.10.2026